

Wyrok z dnia 23 czerwca 1999 r.

II UKN 9/99

Podstawę ustaleń sądu w sprawie o rentę uzupełniającą, której pracownik dochodzi od pracodawcy w oparciu o art. 444 § 2 KC, mogą stanowić tylko fakty udowodnione w postępowaniu przed sądem orzekającym (art. 235 KPC).

Przewodniczący: SSN Roman Kuczyński, Sędziowie: SN Stefania Szymańska, SA Krystyna Bednarczyk (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 23 czerwca 1999 r. sprawy z powództwa Edwarda W. przeciwko Kopalni Węgla Kamiennego „S.” w S. o rentę wyrównawczą, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 14 lipca 1998 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Powód wnosił o zasądzenie od pozwanej renty wyrównawczej w kwocie 3.800.000 zł, podając w uzasadnieniu, że w następstwie wypadku przy pracy utracił zdolność do pracy i dochodzi różnicy między rentą inwalidzką wypadkową a dochodami, które mógłby uzyskać.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z dnia 31 marca 1998 r. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Sosnowcu oddalił powództwo.

Sąd ustalił, że powód, jako pracownik pozwanej Kopalni, w dniu 21 listopada 1962 r. uległ wypadkowi przy pracy. Wyrokiem Sądu Powiatowego w Sosnowcu z dnia 30 czerwca 1965 r. ustalono odpowiedzialność pozwanej za skutki wypadku, które mogą się pojawić w przyszłości. W okresie od 1 czerwca 1963 r. do 5 czerwca 1964 r. powód otrzymywał górniczą rentę inwalidzką, która została wstrzymana wobec odzyskania zdolności do pracy. Następnie powód pracował w różnych zakładach pracy do 16 stycznia 1993 r. Od tej daty Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał

wnioskodawcy prawo do renty inwalidzkiej, ustalając inwalidztwo III grupy z ogólnego stanu zdrowia i III grupy w związku z wypadkiem przy pracy. Po badaniu kontrolnym przeprowadzonym w 1997 r. lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych uznał wnioskodawcę za całkowicie niezdolnego do pracy z ogólnego stanu zdrowia i częściowo niezdolnego do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

Sąd przeprowadził dowód z opinii kolejno dwóch zespołów biegłych lekarzy z zakresu chirurgii – ortopedii i neurologii, a po zakwestionowaniu przez powoda tych opinii zwrócił się do Śl. Akademii Medycznej o wydanie opinii przez lekarza neurochirurga.

Biegli rozpoznali u powoda zespół bólowy będący wynikiem zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa i dyskopatii. Biegli zgodnie stwierdzili, że zmiany te, powodujące aktualne inwalidztwo, nie pozostają w związku z przebyłym wypadkiem i są wynikiem starzenia się organizmu. Następstwem wypadku jest stan po kompresyjnym złamaniu Th 12 z niewielkim obniżeniem trzonu, które to zmiany nie wpływają na pracę pozostałych części kręgosłupa. Niewielkie zmiany pourazowe nie ograniczają zdolności do pracy i nie mają wpływu na pogorszenie schorzenia samoistnego powodującego inwalidztwo.

Sąd podzielił opinie biegłych i na ich podstawie uznał, że w następstwie wypadku przy pracy powód nie utracił zdolności do pracy, zatem żądanie oparte na podstawie art. 444 § 2 KC jest nieuzasadnione.

Od tego wyroku wniósł apelację powód, kwestionując opinie biegłych, które są jego zdaniem stronicze.

Wyrokiem z dnia 14 lipca 1998 r. Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach oddalił apelację. Sąd uznał, że nie ma podstaw do kwestionowania opinii biegłych, które są ze sobą zgodne. Stanowisko lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, jako odosobnione, nie mogło być podstawą ustaleń, zwłaszcza że w postępowaniu przed organem rentowym były rozbieżności w orzeczeniach lekarzy co do związku inwalidztwa z wypadkiem przy pracy. Sąd Rejonowy wyczerpał postępowanie dowodowe powołując kolejnych biegłych, a fakt, że ich opinie są dla powoda niekorzystne, nie może podważać ustaleń Sądu.

Wyrok ten zaskarżył kasacją powód, wskazując jako podstawy kasacji naruszenie przepisów postępowania – art. 232, 233, 286 i 290 KPC przez niewyjaśnienie sprzeczności w opinii biegłych, nieprzesłuchanie ich na rozprawie oraz brak uzasadnienia, dlaczego Sąd przyjął opinie jednych biegłych, a odrzucił innych. W uzasadnie-

niu kasacji powód sprecyzował zarzut w ten sposób, że Sąd apelacyjny nie uzasadnił, z jakich przyczyn odrzucił korzystne dla powoda orzeczenie lekarzy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a oparł się na opiniach dla powoda niekorzystnych. W związku z tymi zarzutami powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Nie zachodzi zarzucane w kasacji naruszenie przepisu art. 286 KPC. Przepis ten stanowi, że sąd może zażądać ustnego wyjaśnienia przez biegłych opinii złożonej na piśmie. Sąd nie ma obowiązku żądania ustnego wyjaśnienia, jeżeli opinia złożona na piśmie jest jasna w swojej treści i w sposób logiczny i wyczerpujący uzasadniona. Dwa zespoły biegłych lekarzy, składające się z chirurga ortopedy i neurologa, wydały opinie zbieżne w swojej treści. Sporną kwestię etiologii zmian chorobowych powoda, powodujących utratę zdolności do pracy, biegli w sposób wyczerpujący uzasadnili, stwierdzając, że zmiany te mają charakter samoistny, nie związany z urazem. Uwzględniając wniosek dowodowy powoda, Sąd pierwszej instancji zwrócił się do Śl. Akademii Medycznej o wydanie ponownej opinii w spornej kwestii. W tym zakresie postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone zgodnie z art. 290 § 1 KPC, który to przepis stanowi, że sąd może zażądać opinii odpowiedniego instytutu naukowego. Opinia neurochirurga Śl. Akademii Medycznej jest zgodna z poprzednimi opiniami. Okazała się ona niekorzystna dla powoda, jednak fakt ten nie może być uzasadnioną podstawą zarzutu naruszenia przepisu art. 290 § 1 KPC. Postępowanie dowodowe określone tym przepisem zostało wyczerpane i nie można dopatrzeć się uchybień w tym zakresie.

Zarzut naruszenia przepisu art. 232 KPC, dotyczącego dopuszczenia dowodów oraz art. 233 KPC, dotyczącego oceny dowodów uzasadniony jest w kasacji w ten sposób, że dowody zostały ocenione jednostronnie bez uwzględnienia opinii korzystnej dla powoda. Zarzut ten jest nieuzasadniony, ponieważ w sprawie nie została wydana opinia biegłego, która stwierdzałaby związek niezdolności wnioskodawcy do pracy z urazem odniesionym w wyniku wypadku przy pracy. Zostało jedynie wydane orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w sprawie o świadczenia z ubezpieczenia społecznego.

Podstawą ustaleń sądu w sprawie o rentę uzupełniającą, której pracownik dochodzi od zakładu pracy w oparciu o przepis art. 444 § 2 KC, nie może być orzeczenie lub opinia lekarska wydane w innym postępowaniu, w którym zakład pracy nie brał udziału. Ustalenia mogą być oparte tylko na faktach udowodnionych w postępowaniu przeprowadzonym przed sądem orzekającym, zgodnie z zasadą określoną w art. 235 KPC. Sąd Wojewódzki słusznie stwierdził, że postępowanie dowodowe zostało wyczerpane, gdyż opinie biegłych uwzględniają wszystkie rozpoznane u powoda zmiany chorobowe i zawierają uzasadnienie przyczyn, z powodu których opinie te są odmienne od orzeczenia wydanego w innym postępowaniu. Sąd Wojewódzki zwrócił także uwagę na to, że orzeczenie wydane w postępowaniu rentowym jako odosobnione nie może być podstawą rozstrzygnięcia. W zakresie związku niezdolności powoda do pracy z urazem odniesionym w wypadku przy pracy orzeczenie to nie zawiera uzasadnienia, a poprzedzające to orzeczenie stwierdzenia lekarzy oceniających zmiany chorobowe wnioskodawcy, wskazują na wątpliwości co do istnienia takiego związku. Sąd Wojewódzki miał podstawy do uznania sprawy za wyjaśnioną, skoro wszystkie zgłoszone przez powoda dowody zostały przeprowadzone i dokonana została ocena tych dowodów.

Zarzut naruszenia przepisów postępowania okazał się nieuzasadniony i z tych przyczyn kasacja podlega oddaleniu na podstawie art.393¹² KPC.

=====